COMPANEN

Inventarisatie behoefte woonwagenstandplaatsen

Gemeente Wijchen

17 april 2025

Ontrafel de trend. Kijk vooruit.

COMPANEN ADVIES VOOR WONINGMARKT EN LEEFOMGEVING

DATUM	17 april 2025
TITEL	Inventarisatie behoefte woonwagenstandplaatsen
OPDRACHTGEVER	Gemeente Wijchen
AUTEUR(S)	Pim Tiggeloven Iris Voncken
OFFERTENUMMER	296.104/G

Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem
Postbus 1174
6801 BD Arnhem

www.companen.nl
info@companen.nl
026 351 25 32

KvK-nummer: 09035291
BTW-nummer: NL001826517B01

Ontrafel de trend.
Kijk vooruit.

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
1.1	Aanleiding	4
1.2	Onderzoeksmethodiek	4
1.3	Responsoverzicht	5
2	**Beschrijving huidige situatie**	**6**
2.1	Huidig aanbod aan standplaatsen	6
2.2	Huidige bewoners van de woonwagenstandplaatsen	7
3	**Behoefte aan standplaatsen**	**8**
3.1	Geen reden tot verhuizen bij hoofdbewoners	8
3.2	Inwonende familieleden	8
3.3	Niet woonachtig in een woonwagen in Wijchen	9
3.4	Conclusie	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De afgelopen jaren is de aandacht voor woonwagenstandplaatsen toegenomen. Mede naar aanleiding van uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het College voor de Rechten van de Mens en de Nationale Ombudsman heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in juli 2018 een nieuw beleidskader uitgebracht dat gemeenten handreikingen biedt voor de beleidsvorming rondom woonwagens. Dit nieuwe beleidskader verduidelijkt dat recht dient te worden gedaan aan de culturele identiteit die samenhangt met deze woonvorm.
Uitgangspunt blijft dat huisvestingsbeleid een primaire verantwoordelijkheid van de gemeente is. Gemeenten dienen beleid voor woonwagens en standplaatsen vast te stellen als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid. Dit beleid dient voldoende rekening te houden met en ruimte te geven aan het woonwagenleven van woonwagenbewoners. Hiervoor is nodig dat de behoefte aan standplaatsen helder is, zodat gemeenten ervoor kunnen zorgen dat het aantal standplaatsen in een redelijke verhouding staat tot de daadwerkelijke vraag aan standplaatsen bij woonwagenbewoners.
De afgelopen jaren hebben meerdere (woonwagen)bewoners hun behoefte aan een standplaats bij de gemeente Wijchen kenbaar gemaakt met de vraag of en zo ja wanneer er nieuwe standplaatsen worden aangelegd in de gemeente. Daarom heeft de gemeente Wijchen nu de behoefte aan standplaatsen nader in kaart gebracht. Vertegenwoordigers van de woonwagenlocatie aan de Ravensteinseweg zijn nauw betrokken geweest bij het onderzoek, zowel bij het vormgeven van de vragenlijst als het afnemen van de enquêtes.
Op dit moment is er één woonwagenlocatie in de gemeente. Deze ligt aan de Ravensteinseweg in Wijchen, bestaande uit 13 standplaatsen. In het verleden stonden er meer standplaatsen, maar na een herstructurering is in het kader van brandveiligheid de ruimte tussen de standplaatsen vergroot, waardoor enkele standplaatsen zijn opgeheven. Dit alles vond plaats nog voordat de uitspraken van het Europees Hof, College voor de Rechten van de Mens en Ombudsman zijn gemaakt.
Het onderzoek is in de eerste plaats van belang om te weten of er behoefte is aan uitbreiding van het aantal woonwagenstandplaatsen in de gemeente Wijchen. Daarnaast gaat het onderzoek in op diverse kwalitatieve woonwensen; zoals de voorkeur voor huren of kopen en de gewenste locatie.

1.2 Onderzoeksmethodiek

Om inzicht te krijgen in de behoefte aan woonwagenstandplaatsen, hebben we van meerdere bronnen gebruik gemaakt. Op basis van gegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP) is inzicht verkregen in de huidige bevolkingsopbouw van woonwagenbewoners in Wijchen. Vervolgens is er een enquête gehouden onder woonwagenbewoners. Hierbij kunnen we grofweg twee groepen onderscheiden:

1. De huidige bewoners van de woonwagenlocatie aan de Ravensteinseweg (zowel hoofdbewoners als inwonende kinderen). Op 28 oktober 2024 hebben we huis-aan-huis bezoeken gebracht waarbij de enquête door de woonwagenbewoners is ingevuld. Woonwagenbewoners die die avond verhinderd waren, konden op een later moment de enquête invullen en retourneren.
2. Woonwagenbewoners die op dit moment niet in een woonwagen in de gemeente Wijchen wonen, maar hier wel naar (terug) zouden willen verhuizen. Het kan dan gaan om:

a. Huishoudens die in het verleden in een woonwagen in Wijchen woonden, maar (al dan niet verplicht) naar een reguliere (stenen) woning zijn verhuisd;
b. Huishoudens die zeer nauwe familiebanden (lees: 1e of 2e graadsfamilie[1]) onderhouden met woonwagenbewoners in Wijchen.

Woonwagenbewoners die op dit moment niet in een woonwagen in de gemeente Wijchen wonen, konden op een adres op de bestaande woonwagenlocatie een exemplaar van de vragenlijst ophalen. Na invullen konden zij de vragenlijst via een gratis retourenvelop weer inleveren.
Een specifieke groep hierbij vormde de woonwagenbewoners in Nijmegen die een binding hebben met Wijchen. Bekend is dat er diverse familiebanden zijn tussen woonwagenbewoners in Wijchen en Nijmegen, ook vanwege de nabijgelegen Nijmeegse woonwagenlocatie vlakbij de grens met de gemeente Wijchen. Deze woonwagenbewoners konden een schriftelijke vragenlijst opvragen bij de Stichting Woonwagenbelangen Nijmegen. Ook hierbij gold dat na het invullen van de vragenlijst deze respondenten via een retourenvelop de vragenlijst weer konden terugsturen.
Voorwaarde bij deelname aan het onderzoek was wel dat respondenten behoorden tot een woonwagenfamilie die van generatie op generatie in een woonwagen woont of heeft gewoond. Daarmee richt het onderzoek zich dus niet op groepen als stadsnomaden, bewoners van off-grid tiny houses, of mensen zonder enige binding met een woonwagenfamilie maar toch een dergelijke woonvorm zouden wensen.
De enquête richtte zich op woonwagenbewoners van 16 jaar en ouder.

1.3 Responsoverzicht

In totaal zijn er 75 enquêtes uitgezet. Hiervan is de overgrote meerderheid ingevuld (65). De respons is onder alle drie de doelgroepen zeer goed te noemen (85% of hoger). Hierbij geldt wel dat de vragenlijsten voor de groep die niet woonachtig is in een woonwagen in Wijchen op aanvraag zijn toegestuurd. Daar waar de enquêtes voor bewoners aan de Ravensteinseweg (hoofdbewoners en inwonend) aan alle huishoudens (van 16 jaar en ouder) zijn aangeleverd.

Tabel 1.1: Gemeente Wijchen. Respons op de vragenlijsten voor hoofdbewoners, inwonende familieleden en personen die niet woonachtig zijn in een woonwagen in Wijchen (2024)

Vragenlijst	Aangeschreven	Respons	%
Hoofdbewoners	13	12	92%
Inwonend	7	6	85%
Niet woonachtig in een woonwagen in Wijchen	55	47	85%

De enquête geeft een beeld van de actuele vraag naar woonwagenstandplaatsen. Aan de aanbodzijde is het van belang een inschatting te maken van het aantal standplaatsen dat door doorstroming of overlijden zal vrijkomen in de komende jaren. We doen dit op basis van de leeftijdsverdeling onder de huidige woonwagenbewoners.

Vraag naar standplaatsen afkomstige van (toekomstige) zelfstandige huishoudens
De enquête is uitgezet onder zelfstandige huishoudens en inwonende personen die voornemens zijn om als zelfstandig huishouden in de toekomst een standplaats te gaan bewonen. De geïnventariseerde behoefte aan standplaatsen heeft daarmee betrekking op zelfstandige huishoudens. Ieder huishouden moest daarom slechts éénmaal een enquête invullen. Dit is tevens bij de start van het veldwerk aan de respondenten meegedeeld.

[1] 1e graadsfamilie: ouders en kinderen van een woonwagenbewoner, 2e graadsfamilie: broers, zussen, grootouders, kleinkinderen en (schoon)ouders van een woonwagenbewoner.

2 Beschrijving huidige situatie

2.1 Huidig aanbod aan standplaatsen

In de gemeente Wijchen bevindt zich op dit moment één woonwagenlocatie aan de Ravensteinseweg. De locatie bestaat uit 13 standplaatsen, waarvan zes in eigendom van de bewoners (koop) en zeven in eigendom van de gemeente (zes verkocht aan bewoners middels Huurkoop en één wordt verhuurd). De woonwagen op de standplaatsen is op een enkele uitzondering na, altijd in eigendom van de bewoners zelf (koop).

Tabel 2.1: Gemeente Wijchen. Huidige standplaatsen en woonwagens in de gemeente (2024)

		Eigendom woonwagen		
		Koop	Onbekend	Totaal
Eigendom standplaats	Huur	-	1	1
	HuurKoop	6	-	6
	Koop	6	-	6
Totaal		**12**	**1**	**13**

Bron: Gemeente Wijchen (2024).

Aandeel standplaatsen op de woningvoorraad

Het aandeel woonwagenstandplaatsen ten opzichte van het totaal aantal woningen in de gemeente verschilt sterk per provincie. Onderstaande tabel toont het aantal standplaatsen per provincie, zowel in absolute aantallen als afgezet tegen de totale woningvoorraad in de gemeenten.

Tabel 2.2: Gemeente Wijchen. Aantal standplaatsen per provincie, absoluut en ten opzichte van de woningvoorraad

	Aantal standplaatsen	Omvang woningvoorraad	Aantal standplaatsen per 1.000 woningen
Drenthe	441	228.180	1,9
Flevoland	53	181.381	0,3
Friesland	210	308.982	0,7
Gelderland	1.211	942.017	1,3
Groningen	192	290.886	0,7
Limburg	1.148	545.400	2,1
Noord-Brabant	1.859	1.179.968	1,6
Noord-Holland	1.213	1.394.666	0,9
Overijssel	611	523.583	1,2
Utrecht	708	608.999	1,2
Zeeland	237	190.850	1,2
Zuid-Holland	1.481	1.742.444	0,9
Nederland	9.364	8.137.356	1,2
Gemeente Wijchen	*13*	*18.487*	*0,7*

Bron: Herhaalmeting woonwagenstandplaatsen Nederland (Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2023).

Op basis van de inventarisatie telt Nederland ruim 9.300 standplaatsen voor woonwagens. Gemiddeld zijn er 1,2 standplaatsen per 1.000 woningen (zowel landelijk als in Gelderland). De gemeente Wijchen ligt met 0,7 standplaatsen per 1.000 woningen onder het landelijke en provinciale beeld.

2.2 Huidige bewoners van de woonwagenstandplaatsen

Op basis van de Basisregistratie Personen (BRP) is de huidige samenstelling van de bevolkingsopbouw van woonwagenbewoners in beeld gebracht. In totaal staan er 31 personen ingeschreven op een woonwagenstandplaats in de gemeente Wijchen.

Tabel 2.3: Gemeente Wijchen. Huidige leeftijdssamenstelling woonwagenbewoners Wijchen, vergeleken met gemeentelijk gemiddelde (2024)

	Aantal woonwagenbewoners	Aandeel op totaal woonwagenbewoners	Leeftijdssamenstelling totale bevolking gemeente
0 t/m 14 jaar	2	6%	14%
15 t/m 24 jaar	3	10%	12%
25 t/m 54 jaar	12	39%	35%
55 t/m 64 jaar	6	19%	15%
65 t/m 74 jaar	7	23%	13%
75 jaar en ouder	1	3%	11%
Totaal	**31**	**100%**	**100%**

Bron: Gemeente Wijchen (2024).

Vooral de groep 65 t/m 74-jarigen is onder de huidige woonwagenbewoners wat groter dan gemiddeld in Wijchen. Het aandeel van de jongste (< 15 jaar) en oudste groep (> 74 jaar) is op dit moment relatief klein ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde.

Tabel 2.4: Gemeente Wijchen. Huidige huishoudenssamenstelling woonwagenbewoners Wijchen, vergeleken met gemeentelijk gemiddelde (2024)

	Aantal huishoudens in woonwagens	Aandeel op totaal woonwagenbewoners	Huishoudenssamenstelling totale gemeente
1-persoonshuishouden	1	8%	29%
2-persoonshuishouden	9	69%	30%
Gezin met kinderen	3	23%	33%
Eenoudergezin	0	0%	7%
Totaal	**13**	**100%**	**100%**

Bron: Gemeente Wijchen (2024).

3 Behoefte aan standplaatsen

Om meer zicht te krijgen op de omvang van de behoefte en de daarbij horende kwalitatieve vraag, voerden we een behoeftepeiling uit onder drie doelgroepen: hoofdbewoners van de woonwagenlocatie aan de Ravensteinseweg, inwonende familieleden van de woonwagenlocatie aan de Ravensteinseweg en woonwagenbewoners die op dit moment niet in een woonwagen in de gemeente Wijchen wonen, maar hier wel naar (terug) zouden willen verhuizen. De uitkomsten van deze behoeftepeiling wordt per doelgroep besproken.

3.1 Geen reden tot verhuizen bij hoofdbewoners

Vaak is er geen reden tot verhuizen bij de hoofdbewoners van woonwagens. Zij beschikken immers al over een woonwagen. Toch is het goed om ook bij deze groep te polsen of er toch verhuisplannen zijn. Dat kan van invloed zijn op het aantal toe te voegen woonwagens. Uit de enquête bleek dat geen van de hoofdbewoners overweegt om ergens anders naar toe te verhuizen.
Er is vervolgens wel gevraagd naar eventuele andere kwalitatieve wensen met betrekking tot de huidige woonwagen en standplaats. Daarbij gaf 33% van de hoofdbewoners aan in de toekomst graag extra ruimte voor het verlenen van mantelzorg aan familie te wensen. Daarbij gaven de meeste hoofdbewoners wel aan dat er in en rondom de woonwagens en standplaatsen weinig tot geen ruimte is om een mantelzorg-unit te creëren. Voor enkele personen was dat reden om op dit punt geen wens voor extra ruimte te noemen.

Vrijkomende standplaatsen door natuurlijk verloop

Bestaande woonwagenstandplaatsen komen beschikbaar bij vertrek van bewoners. Op dit moment (januari 2025) woont er één 75-plusser op de woonwagenlocatie. Statistisch gezien is het aannemelijk dat er binnen nu en een aantal jaar slechts zeer beperkt plaatsen zullen vrijkomen door vertrek van ouderen of door overlijden. Over tien tot vijftien jaar komen naar verwachting meer standplaatsen vrij vanwege de grote groep bewoners die nu in de leeftijdsklasse 55 tot en met 74 jaar zit.

3.2 Inwonende familieleden

Een belangrijke groep bij de behoefte aan woonwagenstandplaatsen zijn de inwonende familieleden. Zij wonen wel in een woonwagen aan de Ravensteinseweg, maar hebben (nog) geen plek voor zichzelf; de potentiële starters. Deze mensen zijn tussen de 17 en 27 jaar.
Alle inwonende familieleden die de enquête hebben ingevuld, geven aan binnen nu en vijf jaar naar een eigen woonwagen te willen verhuizen, waarbij de meesten binnen twee jaar al een eigen plek zouden willen hebben.

Tabel 3.1: Gemeente Wijchen. Binnen welke termijn wilt u een eigen standplaats?

Binnen welke termijn wilt u een eigen standplaats?	Aantal	Percentage
Binnen 1 jaar	1	17%
Binnen 1-2 jaar	4	66%
Binnen 2-5 jaar	1	17%
Totaal	**6**	**100%**

Bron: Enquête Woonwagenbewoners Wijchen (2024).

Vier respondenten willen de woonwagen met meer dan twee personen betrekken (vaak als gezin). De overige twee verwachten als tweepersoonshuishouden de woonwagen te willen betrekken.

Kwalitatieve woonwensen

Zonder uitzondering hebben alle inwonende familieleden een duidelijke voorkeur qua locatie; zij willen het liefst een standplaats aan de Ravensteinseweg, waar ook hun familie woont. Dezelfde eensgezindheid is er ook wat betreft het eigendom van een toekomstige woonwagen; iedereen wenst een koopstandplaats met koopwoonwagen[2].

Een eigen standplaats met woonwagen is voor deze groep veruit het belangrijkst. Verder heeft men nog wel wat voorkeuren qua inrichting. Vier respondenten hebben een voorkeur voor een berging met sanitaire voorzieningen op de standplaats. Voor de overige twee is enkel een berging voldoende. Daarnaast geeft een respondent aan graag een werkruimte bij de woonwagen te willen.

3.3 Niet woonachtig in een woonwagen in Wijchen

In diverse uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het College voor de Rechten van de Mens is benadrukt dat het belangrijk is dat woonwagenbewoners de mogelijkheid hebben om te leven volgens de cultuur zoals zij dat van generatie op generatie hebben gedaan, ook al woont men op dit moment misschien niet meer in een woonwagen. Belangrijke aspecten daarbij zijn het wonen in een woonwagen en het wonen in familieverband. Daarom is in het onderzoek ook geïnventariseerd of er woonwagenbewoners zijn die graag in een woonwagen in de gemeente Wijchen zouden willen wonen, omdat ze daar in het verleden in een woonwagen hebben gewoond of omdat ze er naaste familie hebben wonen.

Voor welke woonwagenbewoners heeft de gemeente een opgave?

Het beleidskader over woonwagens- en standplaatsenbeleid (2018) geeft aan dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het beleid rond woonwagens en standplaatsen. Als er een behoefte is aan extra standplaatsen moet een gemeente daar rekening mee houden. Dit betekent niet dat er acuut standplaatsen aangelegd moeten worden. Richtlijn is dat de wachttijd voor een standplaats ongeveer even lang is als voor een gemiddelde sociale huurwoning.

In internationale of landelijke beleidskaders is verder niet vastgelegd welke woonwagenbewoners tot de lokale opgave behoren (en waarvoor dus lokaal standplaatsen op termijn gerealiseerd moeten worden). Zijn dat enkel de woonwagenbewoners die op dit moment in de gemeente woonachtig zijn of ook mensen die er lange tijd gewoond hebben of zeer nauwe familiebanden hebben? In dit onderzoek maken we hier geen keuze in. We beperken ons tot het in beeld brengen van de behoefte. Het bepalen van de exacte woningbouwopgave (en de termijn waarop dat gaat gebeuren) zal vervolgens door de gemeente nader uitgewerkt moeten worden in een beleidsplan.

Huidige woongemeente

In totaal hebben 47 huishoudens die op dit moment niet in een woonwagen in Wijchen wonen de enquête ingevuld. Het grootste deel daarvan (40%) woont wel in de gemeente Wijchen, maar dan in een reguliere (stenen) woning. Een groot deel van de respondenten woont in de gemeente Nijmegen (26%), gevolgd door huishoudens van de gemeente Beuningen (17%).

[2] Om een inschatting te maken van de financiële mogelijkheden om een woonwagen te huren of te kopen is in de enquête een vraag gesteld over een globale indicatie van het inkomen. Vijf van de zes inwonende familieleden heeft deze vraag met ‘weet ik (nog) niet’ beantwoord, waardoor het niet mogelijk is om op dit punt nadere uitspraken te kunnen doen.

Tabel 3.2: Gemeente Wijchen. Huidige woongemeente van respondenten die op dit moment niet in een woonwagen in Wijchen wonen

In welke gemeente woont u nu?	Aantal	Percentage
Wijchen	19	40%
Nijmegen	12	26%
Beuningen	8	17%
Oss	2	4%
Overige gemeenten	5	11%
Duitsland	1	2%
Totaal	**47**	**100%**

Bron: Enquête Woonwagenbewoners Wijchen (2024).

Alle respondenten in deze categorie (47) geven aan graag een standplaats in de gemeente Wijchen te willen betrekken.

Binding met woonwagenleven in gemeente Wijchen

Via verschillende vragen is achterhaald in welke mate respondenten een binding hebben met het woonwagenleven in de gemeente Wijchen. Er is gevraagd of men in het verleden in een woonwagen in de gemeente heeft gewoond, in welke mate men familie op de woonwagenlocatie aan de Ravensteinseweg heeft wonen en of men op dit moment in de gemeente woont.

Tabel 3.3: Gemeente Wijchen. Binding met woonwagenleven in Wijchen van respondenten die op dit moment niet in woonwagen in de gemeente wonen

Binding met woonwagenleven gemeente Wijchen	Aantal
Gewoond in woonwagen Wijchen, 1e graadsfamilie op Ravensteinseweg	14
Gewoond in woonwagen Wijchen, alleen 2e graadsfamilie op Ravensteinseweg	6
Gewoond in woonwagen Wijchen, geen 1e of 2e graadsfamilie op Ravensteinseweg	1
Niet gewoond in woonwagen Wijchen, wel 1e graadsfamilie op Ravensteinseweg	4
Niet gewoond in woonwagen Wijchen, alleen 2e graadsfamilie op Ravensteinseweg	17
Niet gewoond in woonwagen Wijchen, geen 1e of 2e graadsfamilie, wel woonachtig in Wijchen	1
Niet gewoond in woonwagen Wijchen, geen 1e of 2e graadsfamilie, niet woonachtig in Wijchen	4
Totaal	**47**

Bron: Enquête Woonwagenbewoners Wijchen (2024).

Uit de analyse blijkt dat de meeste mensen in meer of mindere mate binding hebben met het woonwagenleven in de gemeente Wijchen. Slechts vier van de 47 respondenten wonen nu niet in de gemeente, hebben er geen naaste familie wonen en hebben ook niet in het verleden in een woonwagen in Wijchen gewoond.

Twee groepen zijn duidelijk sterker vertegenwoordigd. Er is een grote groep woonwagenbewoners die in het verleden in een woonwagen in Wijchen hebben gewoond en er ook 1e of 2e graadsfamilie hebben wonen (in totaal 20 respondenten). Voornamelijk mensen die in het verleden aan de Ravensteinseweg gewoond hebben. Veel woonwagenbewoners zien deze groep als de meest urgente vraag, omdat hierbij in de woonwagengemeenschap het gevoel overheerst dat deze woonwagenbewoners in het verleden tegen de eigen wil moesten verhuizen vanuit een woonwagen naar een stenen woning.

Daarnaast is er een grote groep (17 respondenten) die niet in een woonwagen in de gemeente Wijchen heeft gewoond, maar er wel 2e graadsfamilie heeft wonen.

In de volgende analyses gaan we nader in op de woonwensen. Hierbij richten we ons op de groep die enige mate van binding met de gemeente Wijchen heeft (43 respondenten).

Gewenste verhuistermijn

Net als bij de inwonende familieleden wil vrijwel iedereen het liefst in de komende vijf jaar een eigen standplaats met woonwagen betrekken. Daarbinnen ligt de focus op de eerstkomende twee jaar. Ongeveer een vijfde weet nog niet exact wanneer men wil verhuizen.

Tabel 3.4: Gemeente Wijchen. Gewenste verhuistermijn naar een standplaats

Binnen welke termijn wilt u een standplaats?	**Percentage**
Binnen 1 jaar	40%
Binnen 1-2 jaar	28%
Binnen 2-5 jaar	14%
Weet ik niet	19%
Totaal	**100%**

Bron: Enquête Woonwagenbewoners Wijchen (2024).

Kwalitatieve wensen

Vrijwel alle respondenten geven aan dat ze binnen de gemeente Wijchen een voorkeur voor een standplaats in de kern Wijchen hebben. Ongeveer een derde geeft daar zelf nog expliciet de voorkeur voor de Ravensteinseweg aan. Geen enkele respondent heeft een absolute voorkeur voor een van de andere kernen in de gemeente. Wel geeft 2% naast een voorkeur voor de kern Wijchen ook de optie voor een standplaats in Bergharen, Hernen of Leur aan.

Wat betreft de eigendomsvorm gaat de voorkeur sterk uit naar een koopstandplaats met koopwoonwagen. Maar er zijn ook mensen die iets anders wensen. Zo'n 16% heeft een voorkeur voor een koopwoonwagen, maar heeft geen voorkeur voor een huur- of koopstandplaats. Daarnaast heeft ongeveer 12% een voorkeur voor een huurstandplaats met huurwoonwagen. Andere varianten komen aanzienlijk minder voor.

Tabel 3.5: Gemeente Wijchen. Voorkeur van type eigendom van standplaats en woonwagen

Type eigendom	**Percentage**
Koopstandplaats en koopwoonwagen	51%
Geen voorkeur m.b.t. standplaats, koopwoonwagen	16%
Huurstandplaats en huurwoonwagen	12%
Koopstandplaats en huurwoonwagen	2%
Koopstandplaats, geen voorkeur m.b.t. woonwagen	2%
Geen voorkeur m.b.t. standplaats, huurwoonwagen	2%
Totaal	**100%**

Bron: Enquête Woonwagenbewoners Wijchen (2024).

Ongeveer twee derde van de doelgroep die niet in een woonwagen in Wijchen woont (63%), heeft een globale indicatie van zijn of haar financiële mogelijkheden gegeven. Een groot deel hiervan heeft een voorkeur dat past bij de financiële mogelijkheden (26% van de huishoudens geeft aan een inkomen te hebben dat hoog genoeg is om een woonwagen te kopen, 14% komt in aanmerking voor sociale huur).

Bij de overige 23% zitten er mogelijk meer risico's. 21% wenst een woonwagen te kopen, maar heeft beperkte financiële middelen, 2% wenst te huren, maar heeft een inkomen waarbij het de vraag is of men in aanmerking komt voor sociale huur.

Tabel 3.6: Gemeente Wijchen. Voorkeur voor huur- of koopwoonwagen versus financiële mogelijkheden

Type eigendom	Percentage
Koopwoonwagen, netto maandinkomen < € 3.000	21%
Koopwoonwagen, netto maandinkomen > € 3.000	26%
Huurwoonwagen, netto maandinkomen < € 3.000	14%
Huurwoonwagen, netto maandinkomen > € 3.000	2%
Geen voorkeur voor huren/kopen	9%
Geen antwoord op inkomensvraag	28%
Totaal	**100%**

Bron: Enquête Woonwagenbewoners Wijchen (2024).

Bij de vraag of er behoefte is aan extra voorzieningen op de standplaats waren meerdere antwoorden mogelijk. Van alle antwoorden die zijn gegeven, komt een berging met sanitair het vaakst voor. Ook een werkruimte wordt vaak gewenst.

Tabel 3.7: Gemeente Wijchen. Voorkeur voor extra voorzieningen op de standplaats

Behoefte aan extra voorzieningen op de standplaats?	Percentage
Berging met sanitair	44%
Werkruimte	32%
Berging zonder sanitair	18%
Ruimte voor mantelzorg	3%
Alleen de woonwagen volstaat	3%
Totaal	**100%**

Bron: Enquête Woonwagenbewoners Wijchen (2024).

3.4 Conclusie

Kwantitatieve behoefte

Op basis van het behoeftenonderzoek kunnen we constateren dat er een grote behoefte is aan woonwagenstandplaatsen, zeker als we dat relateren aan het huidige aantal standplaatsen (13). Daarbij geldt ook dat de verwachting is dat er op basis van natuurlijk verloop niet veel bestaande standplaatsen beschikbaar gaan komen de komende jaren.

Wel is te zien dat de achtergrond van de woonwagenbewoners die een standplaats zoeken sterk verschilt. Van woonwagenbewoners die hun hele leven al op de locatie aan de Ravensteinseweg wonen en daar ook veel familie hebben wonen, tot mensen die tot op heden nog nooit in de gemeente Wijchen hebben gewoond en relatief weinig nauwe familiebanden hebben.

- Een deel van de vraag is afkomstig van de inwonende familieleden aan de Ravensteinseweg. Zij wonen al lang (vaak hun hele leven) in een woonwagen in Wijchen en hebben er veel familie wonen. Zij willen nu een zelfstandig huishouden gaan vormen op een eigen standplaats. We ramen deze behoefte op zes standplaatsen in de komende vijf jaar. Het gaat wel om relatief jonge woonwagenbewoners (leeftijd: 17 tot en met 27 jaar).
- Daarbij geldt dat er ook nog jonge inwonende kinderen zijn (< 15 jaar). Zij zullen nog niet op korte termijn een plek voor zichzelf zoeken, maar de kans is groot dat zij op lange termijn ook behoefte krijgen aan een eigen woonwagenstandplaats.
- De grootste vraag is echter afkomstig van woonwagenbewoners die op dit moment niet in een woonwagen in Wijchen wonen, maar in meer of mindere mate wel een binding hebben met het woonwagenleven in Wijchen. Grofweg kunnen we hierin de volgende groepen categoriseren:

- huishoudens die in het verleden in een woonwagen in Wijchen hebben gewoond (vaak aan de Ravensteinseweg) en daarbij in de meeste gevallen ook nog veel familie hebben wonen op de woonwagenlocatie: totaal 21 huishoudens;
- huishoudens die niet in een woonwagen in Wijchen hebben gewoond, maar wel zeer nauwe familieverbanden hebben (1e graadsfamilie): totaal 4 huishoudens;
- huishoudens die niet in een woonwagen in Wijchen hebben gewoond en hooguit 2e graadsfamilie op de woonwagenlocatie hebben wonen: 22 huishoudens.

Samengevat leidt dit tot de volgende behoefte aan standplaatsen:

Doelgroep	Aantal standplaatsen
Vraag van inwonende familieleden	6
Vraag van huishoudens die niet in een woonwagen in Wijchen wonen	47
• *Gewoond in een woonwagen in Wijchen*	*21*
• *Niet in woonwagen gewoond, wel 1e graadsfamilie in Wijchen*	*4*
• *Niet in woonwagen gewoond, 2e graads of geen familie in Wijchen*	*22*
Totale vraag	**53**

De meest urgente vraag komt van de 6 inwonende familieleden en de 21 huishoudens die in het verleden in een woonwagen in Wijchen gewoond hebben. Het is lastig om hier een uitspraak te doen bij welke van deze groepen de behoefte het meest urgent is. De ene groep heeft nog geen zelfstandige woonruimte, maar woont al wel op een woonwagenlocatie (aan de Ravensteinseweg). De andere groep (gewoond in woonwagen) heeft wel zelfstandige woonruimte, maar heeft het gevoel dat men in het verleden tegen de eigen wil moest verhuizen uit een woonwagen naar een stenen woning in of buiten Wijchen.
Onder beide groepen speelt de behoefte om in de komende vijf jaar een woonwagen te betrekken. Het is zaak om in een uitwerking van het woonwagenbeleid de doelgroep waarvoor de gemeente een opgave ziet (inclusief fasering van realisatie) goed uit te werken.

Kwalitatieve behoefte

De meeste woonwagenbewoners hebben een duidelijke voorkeur om zowel standplaats als woonwagen te kopen. Dat geldt zeker voor de inwonende familieleden op de locatie aan de Ravensteinseweg, maar voor een belangrijk deel ook voor de huishoudens die (nu) niet in een woonwagen in Wijchen wonen. Bij deze laatste groep heeft een deel (ongeveer 12%) de voorkeur om een standplaats en woonwagen te huren.
Aandachtspunt is wel dat de financiële mogelijkheden moeten passen bij de eigendomsvoorkeur. Voor veel woonwagenbewoners is dat ook het geval. Maar er is een groep die aangeeft ondanks beperkte financiële middelen toch een woonwagen te willen kopen. Hierbij zal bij de uitwerking goed gekeken moeten worden of dit haalbaar is, of dat er een alternatief (bijvoorbeeld alsnog huur) geboden moet worden.